

# Faglig mentorordning på KU – at facilitere de studerendes valgprocesser



Marianne Ellegaard,  
Institut for Plante- og  
Miljøvidenskab



Mette Burmølle,  
Biologisk Institut, begge  
Københavns Universitet

*Kommentar til Dyrberg et al. "Studiegrupper og studiegruppevejledere på naturvidenskabelige universitetsuddannelser" i MONA, 2015(4).*

Som tidligere hhv. nuværende styregruppeleder af den mentorordning vi beskriver nedenfor, har vi fundet det spændende og inspirerende at læse Dyrberg et al.s artikel. Der er, som det pointeres af Dyrberg et al., tydeligvis behov for at der tages hånd om universitetsstuderende på bachelorstudier, og sådanne tiltag ser ud til at blive modtaget yderst positivt af de studerende. Derfor kan vi på tværs af studieretninger og uddannelsesinstitutioner dele erfaringer og lade os inspirere af forskellige projekter og ordninger der har til formål at hjælpe de studerende bedre gennem deres uddannelse. Af samme grund blev vi opfordret til at kommentere Dyrberg et al. med henblik på at beskrive ligheder og forskelle mellem studiegruppeordningen for studiestartere på Syddansk Universitet (SDU) og den faglige mentorordning for 3.-årsbachelorstuderende på Biologi og Biokemi ved Københavns Universitet (KU).

Den faglige mentorordning blev i lighed med studiegrupperne indført for at imødegå et identificeret behov på studierne. På SDU blev studiegruppeordningen indført for at lette overgangen fra gymnasieskolen til universitetet, og på KU blev mentorordningen indført for at facilitere faglige valg og dermed undgå unødige forlængelse af studietiden især på kandidatstudierne. De to ordninger har også det tilfælles at de har haft en række associerede effekter i form af positive bivirkninger. Vi vil i det følgende beskrive KUmentorordningen og sammenligne den med SDU-studiegruppeordningen.

## Etablering af mentorordningen

Mentorordningen blev indført i 2009 på Biologisk Institut, KU, efter et underviserseminar hvor instituttets muligheder for positivt og proaktivt at adressere udfordringen med lange studietider på kandidatstudierne blev diskuteret. Dette resulterede i oprettelsen af et mentorkorps bestående af ca. 25 VIP'er som meldte sig frivilligt. Der blev nedsat en styregruppe for ordningen bestående af viceinstituttleder for undervisning, studieleder, medlem fra Fakultetets studievejledning, medlem fra Institut for naturfagernes didaktik, studerende og studiesekretær. Alle biologi- og biokemistuderende på 3. år af deres studie, i alt ca. 250 studerende, blev kontaktet, fik mulighed for at ønske specifikke mentorer og fik tildelt en tid for første samtale. Således skulle den studerende altså aktivt framelde sig ordningen frem for aktivt at melde sig til. En samtalevejledning med oplysninger om formålet med ordningen og forslag til forberedelse blev udsendt sammen med indkaldelsen.

Alle mentorer præsenteres med nogle stikord om deres faglige område, og det nuværende mentorkorps kan ses på: <http://www1.bio.ku.dk/uddannelse/mentor/>. Det er et krav for at blive mentor at man deltager i et mentorseminar af ca. fire timers varighed med fokus på at mentorerne lærer hinanden at kende (således at man kan henvise studerende til andre mentorer), samt træner samtaleteknik og bliver opmærksomme på hvilke andre instanser man kan – eller skal – henvise den studerende til for specifikke typer af vejledning (fx uddannelsesservice, andre VIP'er, studievejledere, studieleder, studenterpræster eller -psykologer). Det er således centralt for mentorordningen at overholde god vejledningskik og sikre mod fejlvejledning.

Første møde mellem studerende og mentor fastlægges og formidles af styregruppen. Efterfølgende møder aftaler mentor og mentee selv, både tidspunkter og antal. Dog følger styregruppen op efter et år med en mail til alle deltagende mentees hvor de opfordres til at kontakte deres mentor hvis der er behov for yderligere opfølgning.

## Evaluering og justering af ordningen efter 1. år

Efter det første år blev mentorordningen evalueret ift. opfyldelsen af formålene for mentorordningen: 1. at virke studietidsforkortende, 2. at øge de studerendes valgkompetencer og 3. at øge de studerendes trivsel på studierne. Data kom fra et spørgeskema udsendt til alle de studerende som havde deltaget i mentorordningen, et skema udsendt til mentorer og en Survey Xact-indsamling af kategoridata fra mentorsamtalerne (i anonym form). Evalueringen tydede overordnet på en både velfungerende og velkommen ordning:

- Ca. 80 % af de kontaktede studerende reagerede på invitationen til mentorordningen, en mindre del af disse ønskede dog ikke at deltage.

- Yderligere ca. 30 studerende henvendte sig selv efterfølgende for at få tildelt en mentor.
- 51 mentees besvarede spørgeskemaet. Af disse var 42 helt eller delvist enige i udsagnet, "Jeg har været tilfreds med mentorordningen", og 43 svarede JA til at samtalen lå på et godt tidspunkt i deres studium.

– Citater fra tilfredse studerende:

"Jeg er virkelig begejstret for mentorordningen. Det er en fantastisk idé. Der var så mange brikker der faldt på plads for mig – og mange bekymringer ang. min fremtid der forsvandt ved samtalen."

"Generelt er jeg virkelig positiv over indførslen af mentorer på biologi. Det er rart at få en mere erfaren vurdering af ens tanker og valg mht. det videre studium."

– Citater med forslag til forbedringer/kritikpunkter:

"Jeg efterlyser klarere rammer for hvad mentoren kan."

"Mentorene skal sætte sig ind i tingene, ordenligt. Jeg måtte sidde og forklare hvad obligatorisk tilvalg er ..."

- 13 mentorer besvarede spørgeskemaet. Heraf svarede ti JA til spørgsmålet: "Tror du mentorsamtalerne virker studietidsforkortende for dine mentees?" Nogle mentorer kommenterede at ikke alle studerende mødte op, og at ikke alle var lige velforberedte til samtalen. Til dette sagde en mentor med et rammende citat i sin skriftlige evaluering:

"Min erfaring med ordningen er god. De fleste der henvises til mig får virkelig noget ud af samtalen ... flere er måske ikke specielt forberedte, men det ser jeg slet ikke som et problem. Jeg tager hver studerende helt ud fra deres egne ønsker og forudsætninger og det er aldrig spild af tid".

Evalueringen førte bl.a. til mindre justeringer af ordningen samt et mentorseminar med fokus på: "Hvad skal en mentor vide (og hvilke spørgsmål/emner skal vi henvise til andre instanser – og hvilke)?".

## Positive sideeffekter

Mentorer, styregruppe, studieledere og undervisningsudvalg får større indsigt i hvordan de studerende har det, hvordan de opfatter studierne, og hvilke mangler der ses at være. Mentorsamtalerne afdækkede temaer i relation til de studerendes trivsel, kønsforskelle i de studerendes opfattelse af egne evner og selvsikkerhed, behov for mere information og områder med behov for større eller ændret fagudbud. Eksempler på dette er:

- Behov for mere information om fagpakker/studieretninger
- Behov for mere information om virksomhedsprojekter
- Ønsker om flere kurser omhandlende sygdom.

Både studerende og mentorer fremhæver desuden den personlige kontakt mellem VIP og studerende som et meget positivt aspekt ved ordningen; det er for de studerende betryggende at de har en naturlig og tilgængelig kontakt til "VIP-verdenen" som de altid kan benytte uden først at skulle forklare et behov eller undskylde ulejligheden.

Det årlige mentorseminar er også et godt og aktivt forum for diskussioner om uddannelsernes indhold og opbygning; de fremmødte mentorer er aktivt engagerede i instituttets undervisning og kan her dele erfaringer og synspunkter – ikke kun om mentorordningen, men om alle aspekter af undervisningen. Mentorseminaret har endvidere den funktion at de fremmødte mentorer informeres om de nyeste regler og tiltag (eksempelvis fremdriftsreformen og dens konsekvenser for kurser, eksamen mv.). Til dette formål har vi de seneste år haft oplæg fra repræsentanter fra Fakultetets Uddannelsesservice, studieledere mv.

Efter fremdriftsreformen har ordningens fokus delvist ændret sig, idet det har vist sig at de stramme krav og regler til kursus- og eksamenstilmelding og -gennemførelse, kandidatspecialiseringer (på biologistudiet) mv. skaber et øget behov hos de studerende for hjælp og vejledning til at navigere i dette. Dette bliver særlig udtalt hos studerende der ønsker at lave projekt eller studere i udlandet i en længere periode.

## Sammenligning med SDU's studiegruppeordning

Selvom mentorordningen har et andet specifikt sigte end studiegruppeordningen, er det vores opfattelse at der er en del paralleller mellem ordningerne og vores erfaringer med disse, bl.a.:

- I både studiegruppeordningen og mentorordningen fremhæver de studerende de personlige og sociale gevinster som et væsentligt aspekt af ordningen.

- Behovet for træning eller kvalificering af de deltagende vejledere er også til stede i begge ordninger, uanset at den ene gruppe er ældre studerende og den anden ansatte VIP'er.
- Ekstra gevinst mht. feedback om de studerendes generelle trivsel og områder der forekommer problematiske.
- Ekstra gevinst i samspillet mellem VIP'erne om uddannelsernes udvikling og nye tiltag.

Nogle forskelle ligger i:

- Det specifikke sigte med ordningerne med fokus på hhv. studiestart og fastholdelse/faglige valg hvilket også kommer til udtryk i de to ordningers målgruppe (hhv. 1.- og 2-3.-årsstuderende).
- At mentorordningen var et "bottom-up"-initiativ fra mentorerne idet underviserne selv var med til at foreslå ordningen og selv meldte sig til at være mentorer.
- I mentorordningen kan de studerendes sociale trivsel på stamhold og i læsegrupper diskuteres, men disse sociale aspekter af studielivet trænes ikke som i studiegruppeordningen.
- Hvor mentorordningen involverer de frivillige mentorer, kræver studiegruppeordningen engagement fra samtlige 1.-årsundervisere; studiegruppeordningen kan derfor (af denne og andre grunde) forventes at være mere omfattende at implementere.

Vi er helt enige med Dyrberg et al. i at denne type velbegrundede og personligt vægtede tiltag for at imødekomme studerendes behov for vejledning og støtte på studiet er en både tilfredsstillende, effektiv og positiv måde at tackle nogle af de udfordringer der møder de studerede på det moderne universitet.